

Khoa Gây mê phẫu thuật

I. ĐỐI TƯỢNG VÀ NỘI DUNG : Thủ thuật nội soi đường tiêu hóa, với những máy nội soi mới, để chẩn đoán hay có can thiệp ngày càng phức tạp hơn nhiều về các cấp độ đi sâu vào, thời gian phức tạp hơn những thủ thuật này thông thường chỉ cần 5-10 phút cho những trường hợp đơn giản, thời gian kéo dài cho những trường hợp phức tạp khó khăn có thể 1-2 giờ. Tuy nhiên những thủ thuật này thường được thực hiện một cách tự nhiên không được hỗ trợ và an toàn và giảm đau nên gây cho người bệnh những cảm giác lo âu sợ hãi để họ không thể chịu đựng được khi phải chịu những thủ thuật này. Ngày nay được thực hiện dưới sự chăm sóc và giúp đỡ của Gây Mê Hời Sọc.

Hình minh họa

II. NỘI NGUYÊN TỐ CHÍNH: Có 2 thủ thuật

- Nội soi chẩn đoán
- Nội soi can thiệp đi sâu vào

Nội soi chẩn đoán là những can thiệp đơn giản, những thủ thuật này thực hiện trong bệnh viện nội can thiệp ngoại trú như soi dạ dày, soi đường mật chẩn đoán.

Gây mê hời sặc trong nôi soi tiêu hóa

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

Nội soi điếu trư là nhng can thi p ph c t p, nhng th thu t này đòi hỏi có nhng k thu t cao nh ch p đ ng m t ng c dòng (ERCP), c t c vòng Oddi, can thi p điếu trư các b t th ng th c qu n, làm x hóa túi phình (varice) th c qu n, kh i u th c qu n, ho c đ t Prothese th c qu n, nhng th thu t này th c hi n khi b nh nhân ph i nh p vi n điếu trư .

III. GÂY Mê H I S C TRONG N I SOI TIÊU HÓA:

1. T i sao ph i gây mê: có 2 lý do ch y u

1.1. Nhng th c hành nôi soi làm gây ra nhng khó ch u cho b nh nhân và b nh nhân khó h p tác.

1.2. Có th gây đau nên c n ph i gi m đau (soi đi tràng trên b nh nhân b viêm đi tràng), nhng can thi p này th ng hay l p l i nên b nh nhân khó h p tác.

2. Ph ng pháp gây mê: Có nhi u ph ng cách th c hi n, có th ti n mê đi v i các tr ng h p soi d dày-tá tràng. Nhng gây mê toàn thân ph i th c hi n khi nhng can thi p gây đau.

Can thi p nôi soi là th thu t th c hi n có th i gian t ng đi ng n, thông th ng < 45 phút, nên đ c th c hi n theo k thu t gây mê ngo i trú. Vì v y ph i ch n l a thu c mê có th i gian bán hủy ng n.

- Ti n mê và an th n:

*MIDAZOLAM là thu c đ c ch n v i 2 tính ch t:

+Th i gian bán hủy ng n (1-4 gi) và dung n p t t v i tnh m ch.

Gây mê hời sặc trong nội soi tiêu hóa

Vị trí biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

+ Có tác dụng làm quên đi mọi việc xảy ra trong quá trình thực hiện nội soi

- Giảm đau:

Nhóm Morphin được sử dụng nhiều, Fentanyl, Alfentanyl cũng như hiện nay. Remifentanyl là thuốc được ưa chuộng vì thời gian bán đào thải ngắn. Tuy nhiên cần sử dụng liều nhỏ để tránh tác dụng phụ không mong muốn.

- Gây mê toàn thân: Thường khi mê bằng thuốc tĩnh mạch, duy trì mê bằng thuốc tĩnh mạch hoặc kết hợp khi mê bằng thuốc hô hấp, thông khí tự nhiên hoặc hít qua Mask, đặt NKQ cho thực hiện khi cần thiết (như can thiệp ERCP).

- Gây tê vùng: Được chỉ định trong các trường hợp nội soi đường tiêu hóa. Tuy nhiên ít thích hợp vì do việc giao cảm có thể làm co thắt đường tiêu hóa gây khó thực hiện nội soi.

IV. NHỮNG NGUY CƠ CỦA NỘI SOI TIÊU HÓA:

1. Nguy cơ do kỹ thuật nội soi:

- Thiểu Oxy.

- Loạn nhịp tim: Thường do kích thích đau, hay gặp nhất ngoại tâm thu, có thể gặp nhịp nhanh thất và thường xảy ra ở bệnh nhân có tiền sử bệnh mạch vành hoặc có loạn nhịp trước đó. Mạch chậm và tụt huyết áp do kích thích dây X.

2. Nguy cơ biến chứng do kỹ thuật nội soi:

Gây mê hời sặc trong nội soi tiêu hóa

Vị trí biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

- Xu hướng huyết: Thở ngừng xảy ra trong nội soi đường ruột, cắt Polype. Đối với những bệnh nhân này thường ngừng lại theo dõi 24 giờ.

- Bệnh nhân gây ngừng tuần hoàn: Đây là tai biến đặc thù của nội soi khi thực hiện cắt Polype. Tuy nhiên tần suất thấp.

- Nguy cơ thu hẹp vòm họng: Những bệnh nhân đường ruột, ngoài việc chẩn đoán, còn thực hiện can thiệp nội u trên cổ họng có bệnh tim mạch, bệnh hô hấp mãn tính, mất sự phối hợp lý gan mật. Những bệnh nhân này thường có nguy cơ cao.

- Nguy cơ liên quan gây mê:

Thực hành gây mê cho nội soi tiêu hóa thường được xem là đơn giản và ít nguy hiểm. Tuy nhiên ngoài những tác động không liên quan của nội soi được biết trên quan hô hấp và cổ họng bệnh nhân, các thu hẹp an thần, thu hẹp mê có thể dẫn đến các chèn ép hô hấp.

V. YÊU CẦU VỀ AN TOÀN TRONG GÂY Mê ĐỐI NỘI SOI:

- Khám lâm sàng gây mê: Được thực hiện như một trình tự hợp can thiệp ngoại khoa thường quy.

- Theo dõi trong khi thực hiện nội soi:

+ Giữ nhịp theo dõi trong vô cảm để can thiệp ngoại khoa:

. Theo dõi SPO2.

Gây mê hồi sức trong nội soi tiêu hóa

Vị trí biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

. Theo dõi nhịp tim bằng Monitor.

. Theo dõi huyết áp đang mổ để đánh giá các trường hợp có biến chứng chảy máu cũng như các nguyên nhân tụt huyết áp khác.

+ Cung cấp Oxy để xác định bằng Sond mũi hay Mask.

+ Hồi sức trong khi nội soi : Phải có phác đồ nội can thiệp để xử trí khi có biến chứng.

. Phác đồ nội hồi sức hô hấp.

. Các thuốc hồi sức tim mạch, Atropin, Catercholamin ...

+ Hồi tỉnh : Bệnh nhân được theo dõi tại phòng hồi tỉnh cho đến khi phác hồi hoàn toàn các dấu hiệu chức năng sống, tránh dùng các thuốc đối kháng để hồi tỉnh vì hậu quả các thủ thuật nội soi dấu hiệu nằm trong bệnh cảnh “can thiệp ngoài dự tính”

VI. KẾT LUẬN:

- Gây mê cho thủ thuật nội soi tiêu hóa không được xem là một thủ thuật đơn giản, mà luôn đi kèm ra những nguy cơ có thể có.

- Thiệt Oxy là nguy cơ chủ yếu thường gặp. Vì vậy phải luôn theo dõi liên tục pháp Oxy và theo dõi SPO2.

Gây mê hãm sức trong nôi soi tiêu hóa

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

- Đảm bảo an toàn và phòng ngừa dị ứng gây mê. "Gây mê cho nôi soi tiêu hóa phải được đánh giá dựa trên những quy định giáng nhớt tất cả các cuộc gây mê trong can thiệp ngoại khoa nói chung"

Tài liệu tham khảo:

1. Bài giảng gây mê –hãm sức trong nôi soi tiêu hóa. PGS-TS Hoàng Khá Cảnh.